

Metodické doporučení ÚSC

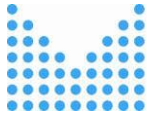
– aktuální změny v oblasti odměňování členů zastupitelstev od 1. 1. 2014

I. Informace o novele nařízení č. 37/2003 Sb.

Vláda ČR na své schůzi dne 18. prosince 2013 na základě Ministerstvem vnitra předloženého materiálu projednala návrh týkající se odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků s vyzdvižením kvantitativního i kvalitativního nárůstu úkolů, které územní samosprávné celky v rámci systému veřejné správy zastávají. Vláda výsledně volila ze čtyř jí předložených variant:

- A – ponechat stávající stav beze změny,
- B – korigovat jen disproporce v odměňování starostů, kteří vykonávají svou funkci jako své hlavní zaměstnání (tzv. uvolněný starosta), a starostů, kteří vykonávají stejnou funkci, se stejnými úkoly, ale při zaměstnání (tzv. neuvolněný starosta),
- C1 – vrátit odměny členům zastupitelstev obcí a krajů na úroveň roku 2010 a současně novým způsobem limitovat výši možné měsíční odměny neuvolněným starostům, a to k datu 1. 1. 2014,
- C2 – vrátit odměny členům zastupitelstev obcí a krajů na úroveň roku 2010 k datu 1. 1. 2015 a prioritně k 1. 1. 2014 novým způsobem limitovat výši možné měsíční odměny neuvolněným starostům.

Výsledně vláda na tomto jednání dne 18. prosince 2013 schválila svým usnesením č. 960 o nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev ve znění pozdějších předpisů (dále „nařízení“), a to s účinností od 1. ledna 2014 ve variantě C1.

Na základě shora uvedeného rozhodnutí vlády se **od 1. ledna 2014 zvyšují částky stávajících měsíčních odměn** takto:

a) u všech **uvolněných členů zastupitelstev** krajů, obcí a městských obvodů nebo městských částí územně členěných statutárních měst a městských částí hlavního města Prahy (dále též „obec“), **s výjimkou Zastupitelstva hlavního města Prahy, se měsíční odměny zvyšují na úroveň, která jim náležela do 31. 12. 2010** (v průměru o 5,25 %) – tato nová výše měsíčních odměn je stanovena:

- pro **obce** dle přílohy č. 1 (sl. 1 až 5 a sl. 8)
- pro **kraje** dle přílohy č. 2

nařízení vlády č. 37/2003 Sb., ve znění právě přijaté novely č. (...*bude doplněno*)

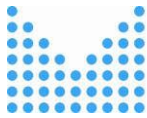
b) u **neuvolněných členů zastupitelstev** krajů, obcí, městských obvodů nebo městských částí územně členěných statutárních měst a městských částí hlavního města Prahy, **s výjimkou neuvolněných starostů a primátorů** a s výjimkou členů Zastupitelstva hlavního města Prahy, se **maximální výše měsíčních odměn, jakou jim může zastupitelstvo ve své vyhrazené pravomoci stanovit, zvyšuje také na úroveň, která platila do 31. 12. 2010** – tato nová výše odměn je stanovena:

- pro **obce** dle přílohy č. 1 (sl. 6 až 13) a
- pro **kraje** dle přílohy č. 2

nařízení vlády č. 37/2003 Sb., ve znění právě přijaté novely č. (... *bude doplněno*)

c) pro **neuvolněné starosty** obcí, městských obvodů nebo městských částí územně členěných statutárních měst a městských částí hlavního města Prahy **se maximální výše měsíční odměny, jakou jim může zastupitelstvo ve své vyhrazené pravomoci schválit, určuje zcela nově**, a to pevně stanoveným koeficientem z odměny, která je v nařízení stanovena pro uvolněného starostu (primátora). Od 1. 1. 2014 zde platí toto: „**Neuvolněnému členu zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty, může být měsíční odměna poskytnuta až do výše 0,6násobku výše měsíční odměny stanovené podle přílohy č. 1 k tomuto nařízení pro uvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty.**“ To znamená, že měsíční odměna neuvolněného starosty bude moci činit až maximálně 60 % odměny, která by v příslušné obci náležela starostovi, kdyby tuto funkci vykonával jako uvolněný.

Maximální výše měsíčních odměn neuvolněných starostů v obcích už tedy nevyplývá z konkrétního, pro ně vyhrazeného sloupce v příloze č. 1 nařízení (z ní byl sloupec pro

„neuvolněné starosty a primátory“ vypuštěn), přičemž postup výpočtu jejich odměn nyní vyplývá ze shora cit. ustanovení **§ 2 odst. 2 nařízení**.

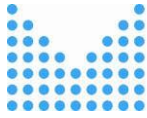
Poznámka: Tento specifický postup při stanovení maximální výše měsíční odměny pro neuvolněného starostu koriguje dosavadní disproporci v odměňování uvolněných a neuvolněných starostů, neboť maximální výše odměn neuvolněných starostů, zejména v malých obcích, byla výrazně podhodnocena (např. v obcích do 200 obyvatel mohla dosud činit jen cca 39 % odměny uvolněného starosty, aniž by to bylo odůvodněné nižším rozsahem jejich úkolů). To by mělo eliminovat praxi, aby byl zřizován uvolněný starosta i v těch obcích, kde to není nutné, resp. v těch obcích, kde nároková odměna uvolněného starosty příliš zatěžuje obecní rozpočet jen proto, aby mohl být starosta za výkon funkce adekvátně zaplacen. Současně se jedná o odstranění disproporce ve výši maximální měsíční odměny neuvolněného starosty (ve vztahu k odměně uvolněného starosty) v obcích do 3000 obyvatel a v obcích a městech větších. Ve velkých městech dosud možné odměny neuvolněných starostů, ev. primátorů, byly podstatně (nepřiměřeně) výhodnější. Ve výsledku se tedy jedná o opatření vlády směřující k rozpočtové odpovědnosti obcí.

- d) Přijatá novela nařízení se **nedotkla** měsíčních odměn **členů Zastupitelstva hlavního města Prahy** (uvolněných ani neuvolněných). Pro ně platí stávající právní úprava, tj. stávající výše měsíčních odměn beze změny.

II. Dopady novelizace nařízení

Měsíční odměna za výkon funkce člena zastupitelstva je *peněžité plnění poskytované měsíčně podle druhu vykonávané funkce a podle počtu obyvatel za podmínek, které stanoví prováděcí právní předpis*, tj. citované nařízení vlády v platném znění. V obcích tvoří měsíční odměnu pevná složka stanovená podle druhu vykonávané funkce a příplatek podle *počtu obyvatel obce, kteří jsou k 1. lednu příslušného kalendářního roku přihlášení v obci k trvalému pobytu* (zjištěný počet se zaokrouhluje na celé stovky nahoru). Aktuální počty občanů ČR a cizinců trvale žijících v obci lze zjistit též na internetových stránkách Ministerstva vnitra www.mvcr.cz pod odkazem Informační servis / Statistiky / Počty obyvatel v obcích. Předpokládá se, že v průběhu ledna budou na tomto místě zveřejněny i údaje k 1. lednu 2014.

Dále uvedené platí za podmínky, že se počet obyvatel příslušné obce k 1. lednu 2014, ve srovnání s předchozím rokem, rozhodným způsobem nezměnil. Pokud ano, je nutné akceptovat současně i tuto skutečnost, která také ovlivní výši měsíčních odměn členů zastupitelstev směrem nahoru či dolů. Obecně však platí následující.

1. Uvolnění členové zastupitelstva

⇒ Mají na odměnu právní nárok v zákonem stanovené výši.

⇒ **S účinností od 1. ledna 2014** (tj. poprvé za měsíc leden 2014) **bude poskytována nová, zvýšená měsíční odměna všem uvolněným členům zastupitelstev krajů a obcí** (vč. městských obvodů nebo městských částí územně členěných statutárních měst a městských částí hlavního města Prahy).

⇒ **Není třeba přijímat žádné další usnesení zastupitelstva obce (kraje).**

Poznámka: Určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni, je vyhrazeno zastupitelstvu. Výčet uvolněných funkcí může zastupitelstvo změnit i v průběhu volebního období.

2. Neuvolnění členové zastupitelstva

nemají ze zákona právní nárok na poskytování měsíční odměny za výkon funkce. Nařízení stanoví maximální výši měsíční odměny, kterou je možné neuvolněnému členovi zastupitelstva v příslušné funkci poskytnout, avšak až poté, co zastupitelstvo schválí konkrétní výši měsíční odměny (v rozpětí *nula až dané maximum* dle nařízení), která se mu bude vyplácet. Zastupitelstvo současně rozhodne, od kdy bude schválená výše měsíční odměny poskytována.

V praxi mohou v souvislosti s novelou nařízení nastat následující situace:

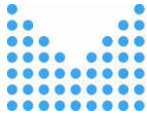
a) Stávající usnesení zastupitelstva stanoví výši měsíčních odměn pro jednotlivé neuvolněné funkce nebo jmenovitě pro jednotlivé členy zastupitelstva **konkrétní částkou** (byť i částkou na úrovni maxima dle právní úpravy platné do 31. 12. 2013):

⇒ **V těchto případech bude nadále poskytována měsíční odměna ve výši, jak ji stanovilo zastupitelstvo, tj. v nezměněné výši**, nestanoví-li zastupitelstvo v průběhu ledna odměny v nové výši.

b) Stávající usnesení zastupitelstva stanoví výši měsíčních odměn

- **obecně** jako maximum dle nařízení („v platném znění“),
- obecně jako určitý zlomek z maximální možné částky dle nařízení (např. 1/4, 1/3, 1/2, 3/4 maximální výše odměn dle nařízení, v platném znění):

⇒ V těchto případech bude i neuvolněným členům zastupitelstva náležet od 1. 1. 2014 (tj. poprvé ve výplatě za měsíc leden 2014) měsíční odměna **ve zvýšené výši, která se vypočte podle „tabulek“ platných od 1. ledna 2014** (nestanoví-li zastupitelstvo v průběhu ledna odměny v nové výši).

- c) Maximum měsíční odměny pro **neuvolněného starostu** se od 1. ledna 2014 stanoví výpočtem 60 % z odměny, která by náležela uvolněnému starostovi.

Příklad:

180 obyvatel obce: $[27425 + (1304 \times 2)] \times 0,6 = 18019,8$, tj. 18 020,- Kč

1800 obyvatel: $[27425 + 13038 + (194,90 \times 8)] \times 0,6 = 25213,3$, tj. 25 214,- Kč

⇒ Pokud zastupitelstvo obce svým usnesením stanovilo neuvolněnému starostovi měsíční odměnu v částce **nižší**, než činí takto zjištěné maximum (bude tomu tak ve většině případů), platí zde totéž, co bylo uvedeno pod bodem 2a) – **starostovi se bude vyplácet měsíční odměna v dosavadní výši**, dokud zastupitelstvo nerozhodne jinak.

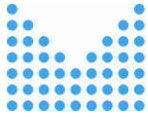
Poznámka

⇒ Pokud zastupitelstvo obce svým usnesením stanovilo neuvolněnému starostovi dosavadní měsíční odměnu v částce **vyšší**, než činí takto zjištěné maximum, lze mu od ledna 2014 vyplácet měsíční odměnu **jen do výše zjištěného maxima** (a to i bez rozhodnutí zastupitelstva na základě právní úpravy v zákoně o obcích a obdobně v zákoně o hl. m. Praze). **Tato situace však přichází v úvahu jen ve zcela výjimečném** (víceméně teoretickém) případě, pokud by starosta v obci nad 3 000 obyvatel vykonával tuto funkci jako neuvolněný.

⇒ Je nutné dát **pozor na případy, kdy i neuvolněný starosta má** z rozhodnutí zastupitelstva obce stanovenou měsíční odměnu obecně způsobem, který je popsán v bodě 2b), tj. v maximální výši, kterou připouští nařízení v platném znění, nebo přesně daným podílem z této částky. V tomto případě bude také neuvolněnému starostovi náležet od 1. 1. 2014 (poprvé ve výplatě za měsíc leden) **měsíční odměna ve zvýšené výši** (způsob výpočtu byl vysvětlen výše).

⇒ Je nutné rovněž zohlednit skutečnost, že navýšení odměny na základě rozhodnutí zastupitelstva nelze přiznávat zpětně. Zastupitelstvo obce tedy může stanovit novou výši měsíční odměny nejdříve od data přijetí příslušného usnesení (nebo od data pozdějšího, které je v něm stanoveno).

S ohledem na výše uvedené Ministerstvo vnitra doporučuje, aby zastupitelstva jednotlivých územních samosprávných celků na program svého nejbližšího zasedání zařadila bod o odměňování svých členů po 1. 1. 2014, na němž by posoudila dle místních podmínek stanovenou výši měsíčních odměn, zejména také ve vztahu k možnostem rozpočtu příslušného územního samosprávného celku. Navíc je třeba připomenout, že rok 2014 bude v obcích rokem volebním, což s sebou nese další možné finanční nároky na rozpočet ve formě vyplacení odměn při skončení funkčního období.

Do zveřejnění novely nařízení vlády ve sbírce zákonů je možno čerpat z údajů zveřejněných na www.mvcr.cz/odk (Novela NV 37/2003 - text připravený ke zveřejnění ve sbírce zákonů). Materiál je rovněž přiložen.

Dotazy je možno zasílat na e-mail: odbordk@mvcr.cz (preferujeme), ev. tel.: 974 816 411

V Praze dne 19. prosince 2013

Zpracoval: odbor dozoru a kontroly veřejné správy MV